

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Velika odločitev v Nemčiji.

Dan nemških državnozborskih volitev — 31. julij — obeta postati za nemški narod dan usodepolne odločitve. Njih veliki pomen še že zrcali v krvavem poteku volilnega boja. Menda nikdar še niso bile politične strasti nemškega naroda razburkane v tej meri. Ko je „železni kancler“ v sedemdesetih letih preteklega stoletja z izjemnimi zakoni ustrahoval opozicijo, ko je šel večkrat preko ustave, da uveljavi svojo voljo, se ni porodila v narodu kal nasilnega odpora. Prepričevalna moč besede je obveljala kot edino dovoljeno orožje vsakega političnega stratega. Sedaj pa prihajajo iz Nemčije dan na dan poročila, ki izkazujejo krvavo bilanco, tako da listi že pišejo o nemški „državljanski vojni“. Politična nasprotstva so narasla do one višine, ko se nasprotniki pobijajo z orožjem.

Trije veliki tekmeci nastopajo v areni volilnega boja in se pripravljajo za odločilno dirko. Kdo bo zmagal pri tej odločitvi? to je vprašanje, ki dan na dan vznemirja opazovalce kakor udeležence. Napetost živcev narasča do skrajnosti.

Najdrznejši cilj si je zastavil vodja fašistov po italijanskem vzorcu — Adolf Hitler. On ne računa v boju za državno oblast na nobeno drugo stranko, ampak hoče doseči sam večino, da mu ne bi bilo treba deliti državnega vodstva z drugimi. Politični razvoj zadnjih tednov mu je naklonil jako ugodno pozicijo, tako da v volilnem boju lahko uveljavlja spretno vsa sredstva, ki so mu na razpolago. Komaj dobra dva meseca sta minula, odkar so se vršile volitve državnega predsednika v znamenju antifašizma. Vse protifašistične sile, združene v Hindenburgovi fronti, so pustile Hitlerja daleč zadaj. Ta rezultat se je prvotno pojmoval tako, da se je narod z veliko večino izjavil za demokratične države in parlamentarizem. Fašistični domovi so se zaprli, prišla je prepoved rujavih srajc. S tem naj bi se Hitlerjeve množice odrinile z ulice in privabile rednemu političnemu življenju na parlamentarnih tleh. Toda prišel je hiter preobrat. Kancler Brüning, ki je vodil Hindenburgovo fronto k zmagi, je bil od Hindenburga odslovljen — in rjave srajce zopet lahko svobodno marširajo. Tako Hitler v volilnem boju lahko manevrira s svojo zasebno armado; njegove uniformirane čete mu služijo kot blesteča politična garda, z njimi lahko obvlada ulico. Brezdvomno: izgledi tega tekmeca so dobri.

Kot prvi in glavni nasprotnik fašizma nastopa socialna demokracija. Hitlerjanska nevarnost bi bila mnogo akutnejša, da ne bi bilo trdno organiziranih socialističnih mas, združenih v „železni fronti“. Mussolini je zmagal brez odpora, njegov pohod nad Rim se je izvršil kot lahek izprehod. Italijanski socialisti niso bili zmožni krvavega odpora, toda v Nemčiji so razmere drugačne. Nemška socialna demokracija ima svoje množice pripravljene na obrambo. Njih odporna sila ima tudi že svojo zgodovino in tradicijo. Nemško delavstvo je že z uspehom preprečilo nekaj pučev. Sicer socialna demokracija ne razpolaga z onimi agitatoričnimi sredstvi kot nje nasprotnik. Obremenjena z odgovornostjo za državno politiko zadnjih let, ter ne more nastopati tako agresivno. V defenzivno pozicijo potisnjena ima predvsem nalog, da si obdrži svoje dosedanje postojanke in uspešno odvrta siloviti napad sovražnika. Toda socialistično vodstvo ocenjuje sedanj položaj optimistično: socialisti trdijo, da je čas najhujše depresije v

njihovem političnem nastopu prekoračen in da se njih stranka pripravlja za novo koncentracijo vseh revolucionarno-republikanskih sil.

Hitlerjanstvo in socialna demokracija sta dva nespravljiva sovražnika. Šah mat nesprotniku je cilj obeh. Vendar pa nobena teh skupin nima izgledov, da bi ji nje volilci odprli svobodno pot do polne oblasti. Da bi Hitler dosegel tudi skoroda absolutno večino, bi bil kljub svoji privatni armadi preslab, da bi v boju proti drugi polovici državljanov vodil politiko nasilja in podiral temelje dosedanjega ustavnega življenja. Ako bi celo vojaške oblasti posegle v ta konflikt, bi bil izid dvomljiv. Neizogibno bi to privedlo do državljanske vojne. S tem pa bi bilo ogroženo državno edinstvo. Pri tej konstelaciji političnih sil bo na nadaljni razvoj brezdvomno vplivala v odločilni meri tretja velika stranka, ki nastopa v volilnem boju — katoliški centrum. Tretjič v zgodovini nemške države je potisnjena ta politična skupina v opozicijo, toda dosedaj si je še vedno znala zopet priboriti odločujoči vpliv na državno življenje. Deset let je trajal kulturni boj, ki ga je vodil železni kancler Bismarck, toda po desetih letih je celo ta mož volje omagal in „mala ekscelesca“ Windhorst je s svojo sijajno politično taktiko svoji stranki zasigural odločilen vpliv na vodstvo in upravo države do današnjih dni. Tudi sedaj bo odvisno od politike centruma, kakšna pota bo šla v bodoče Nemčija. Sotrudništvo centruma pa nudi dobro jamstvo, da bo ta bodočnost parlamentarično disciplinirana in brez političnih ekstremov. Naloga centruma bo v tem, da ublaži in izravna radikalizirana politična nasprotstva desnega in levega tabora.

V tem pa je tudi močno jamstvo za ohranitev demokratičnega sistema. Centrum more vršiti svojo nalogo le na parlamentarnih tleh; to je edini teren, na katerem se lahko uveljavi, zakaj ta stranka ima za seboj množice volilcev trdnih nazorov in ustaljene politične usmerjenosti, nima pa v ozadju zadosti vojaško organiziranih sil, na katere bi se lahko naslanjala. Nasilnost za to stranko ne pride v poštev in v generalnem štabu politične armade bi bila kmalu potisnjena ob steno. Kancler Brüning je podvzel krepko volilno agitacijo in upati je, da bo svoji stranki priboril častno mesto, kar bi bilo tudi večjega pomena za nadaljni mirni razvoj in ublažanje politične napetosti.

S krvjo oškropljene ulice in ožmevi strel vsekakor napovedujejo važno odločitev. Kjer pa je politično ozračje napeto v toliki meri, tam se seveda lahko doživijo tudi vsakovrstna presenečenja.

Franc Katnik, zlatomašnik.

„Kateri s solzami sejejo, bodo želi z veseljem,
Gredo in jokajo, ko trosijo svoje seme,
pridejo pa z radostjo in prinašajo svoje snope.“
Ps. 125.

Ko novomašnik stopi prvič pred Gospodov oltar, se zgrinjajo ob njem ljudske množice v veselju, da stopi med nje mlad odposlanec božji, ki bo oznanjeval besedo božjo, ki bo blagoslavljal ljudstvo, ki bo daroval sv. mašo v spravo za grehe. Drugačno je veselje zlate maše. Zlatomašnik se je dvignil nad drugi svet, kakor se gora dviga v sveto samoto nad poljano, na kateri se pehajo in mučijo otroci zemlje. Čas, ko je bilo treba s solzami sejati, čas, ko je bilo treba trositi seme božje, je mi-

nul, dozorelo je, kar je bilo klenega semena, snopje se je položilo delavcu v naročje in s tem snopjem stopi zdaj na petdeseto letnico svojega mašništva pred oltar, in bo stopil, kdaj Bog ve, kot zvesti hišnik pred svojega Gospoda, da se napravi obračun. Ko je novomašnik pristopil prvič k oltarju, je gledal naprej in koval svoje načrte za bodočnost: Kam pridem? H kateremu župniku me bodo dali? Kedaj postanem samostojen? Katero knjigo treba brati? Kaj treba pridigovati? Kaj učiti nežno mladino v šoli? Zlatomašnik po vsem tem ne povprašuje več. Zdaj ve, za katere kraje ga je bil Bog namenil. On ve, kako je na najboljšem polju rastle tudi ljulika. Ko so ljudje spali, prišel je zlobni človek in je nasejal plevela med pšenico. Zlatomašnik ve, kako je bilo pri njegovih naukih toliko ljudi, ki so imeli ušesa, a niso poslušali, imeli so oči, a niso videli. A vidi tudi, da se je v njegovem naročju nabralo klasja, snopov polno breme in s tem snopjem stopi v sveti radosti pred zlatomašniški oltar.

Gospod zlatomašnik Franc Katnik je otrok Zilske Bistrice. Poseben rod je to. Vse drugačni ljudje kakor drugi Slovenci na Koroškem. Trdi ljudje, vajeni težkega dela. Vajeni borbe s hudournikom, skromni v svojem življenju: „mešta in čompa“ sta jim hrana skoro kakor svetemu Krstniku med divjih čebel in posušene kobilice. Ljudje krepkega života. Ljudje, držeči se starih navad: stara, prastara je njihova noša in mestne novotarije je niso izpodrinile. Kljub nemškemu šolstvu pojo fantje stare svoje pesmi iz dobe francoskih vojn. Zlasti v Bistrici se je ohranila stara ljudska igra: dirka s konji in razbijanje soda. Kakor nekoč se zbira ljudstvo pod vaško lipo in pleše tam svoje plese.

Sin tele ponosno zilske vasi je gospod zlatomašnik. Lepe lastnosti Zilanov je prinesel tudi Katnik v svoj poklic. Nadarjen je kakor Zilani sploh, skromen, neumoren v delu, vesel ob priložnosti, rodoljuben sicer, ali najbolj naklonjen le Zilanom. Ko je bival na Višarjah, se je vsakikrat najbolj razveselil, ko je došla vest, da pridejo na goro Zilani.

Kjerkoli je gospod zlatomašnik Katnik pastiroval, se je ljudstvu izredno priljubil. Spreten govornik, prijatelj otrok, neutrudljiv spovednik, vzoren gospodar je bil povsod. Slovenski rodoljub kakor vsi drugi duhovniki, je vendar znal vsem biti vse in sovražnika menda nikjer ni imel. Služboval je kot kanonik v Gospi sveti, kot župnik na Brnci, na Dholici, v Štebnu, v Gorjah in nazadnje v Blahah na Zili. Zdaj se je naselil v bolnišnici Elizabetink v Celovcu in od tu hodi pomagovat gospodom, kjerkoli mu je mogoče.

Svojo zlato mašo gospod Katnik obhaja v čudni duševni in telesni mladeniški čilosti. Tako čvrstega zlatomašnika se lahko ne vidi. Slovensko koroško ljudstvo in duhovniški sobratje se veselijo tega Gospodovega dne z zlatomašnikom. Naj mu spomin na uspešno delovanje z zlatim svitom obseva leta in dneve, ki mu jih naj Bog še obilno odmeri. Naj deluje še mnoga leta kot prijatelj koroškega slovenskega ljudstva in to ljudstvo ga bo častilo in se bo hvaležno spominjalo blagega Bicarjevega gospoda.

Novo posojilo. Znano je, da je Društvo narodov dovolilo Avstriji posojilo 300 milijonov. Posojilo teče 20 let in tako dolgo tudi kontrola nad avstrijskim gospodarstvom. Tako dolgo bomo imeli v Avstriji zastopnika Društva narodov in svetovalca pri Narodni banki. Avstrija je dobila že veliko posojil, a je z njimi tako gospodarila, da Svet Društva narodov novega posojila ni mogel dovoliti brez kontrole uporabe posojila. Vsenemški tisk ostro graja ministrskega predsednika, ker je pristal na take pogoje. Ko je pri nas že splošno prodrlo mnenje, da dolgovi ne bomo vračali, je čisto umljivo, da hočejo posojilodajalci gotova jamstva za svoj denar. Sedaj nobena država nima odvisnega denarja, da bi ga metala ven. Tudi nobena ne verjame več na besede, ampak le na jamstva. Tukaj ne pomaga nobeno zatiranje, da je s tem omejena neodvisnost države. Seveda s prikličitvijo tako dolgo nič ni, dokler traja kontrola in dokler se ne vrne posojilo. To pa naše vsenemce najbolj boli. Za odplačevanje posojila se zastavijo carine in monopoli. Protokol o posojilu je bil podpisan in vsebuje pogoje, da se mora pri nas izenačiti kurzna razlika šilinga v tu in inozemstvu, da se devizne odredbe polagoma ukinejo, da se pride do sporazuma z upniki Kreditnega zavoda in da se razpiše notranje posojilo. Dalje zahteva protokol, da se morajo izdatki in dohodki državnega proračuna vsekakor izravnati še letos, še letos se mora prihraniti nadaljnjih 45 milijonov. Zvezna železnica se postavi pod kontrolo zastopnika Društva narodov. Stroške kontrole plača Avstrija. Gotovo so to trdi pogoji, a kaj se hoče. Zapisnik stopi v veljavo, če ga do 31. decembra sprejmejo parlamenti Avstrije, Anglije, Francije in Italije. Nemčija protokola ni podpisala, bo pa posodila odpadajoči del posebej. Pri tem se vidi, kako hoče Nemčija na vsak način ohraniti politični vpliv nad našo državo.

Avstrija. Zvezna železnica bo v najkrajšem času zvišala tovarnino za prevoz kmetijskih proizvodov, kakor mleka, žita itd. Železnica je pri nas veliko dražja kot v sosednjih državah, pa je menda z ozirom na vedno ostrejšo krizo še prepoceni. — Trgovinska pogajanja med našo državo in Madžarsko so se razbila ter je 15. t. m. nastopilo brezpogodbno razmerje, to je carinska vojna. Na pogajanjih, ki so se vršila na Dunaju, so avstrijski delegati zahtevali, naj Madžarska prevzame v zamenjavo za svoje poljedelske pridelke prav toliko avstrijskega blaga. Madžari, ki so doslej stalno beležili aktivno bilanco v svojih trgovinskih odnošajih z Avstrijo, se tej svoji nekaki prednosti niso hoteli odreči. Skušali so sicer dopovedati avstrijski delegaciji, da Madžarska spričo padanja kupne moči nižjih slojev pri najboljši volji ne more prevzeti določene količine industrijskega blaga iz Avstrije, in obenem ponujali Avstriji tudi razne olajšave, toda avstrijska delegacija se ni dala premotiti in je vztrajala pri svoji zahtevi po urovnateženju trgovinske bilance. — Listi pri našajo odlok prosvetnega ministra Rintelena, ki ukinja prejšnjo prepoved, da avstrijski dijaki srednjih in strokovnih šol ne smejo biti izvršujoči člani obstoječih strankarskih in političnih oboroženih formacij, kakršne so na pr. Heimwehr, Schutzbund, hitlerjevska organizacija itd. Ta odlok prosvetnega ministra je nalletel v javnosti na silno ostro obsodbo. Listi napovedujejo, da se bo poslej tudi srednješolska mladina zapletla v aktivno politično borbo. Mnogi starši so protestirali proti temu ministrovemu odloku.

Kri teče v Nemčiji. Ni se pričakovalo, da bo volilni boj v Nemčiji tako krvav. Papenova vlada je šla nekoliko predaleč, ko je odpravila prepoved obhodov hitlerjevcev. To se sedaj maščuje. Sicer pa naj se koljejo Nemci med seboj kakor se hočejo, ako se jim to dopade, samo da strast po krvi ne prestopi avstrijske meje. Mi nimamo za takšne stvari nobenega smisla. Preteklo nedeljo je prišlo do pouličnih bojov v Altoni pri Hamburgu, kjer so se spopadli narodni socialisti in komunisti in kjer je bilo preko 10 mrtvih in par 100 ranjenih. Okrog 1000 streljalo je padlo. Komunisti so streljali na narodne socialiste s streh in iz okenj hiš, nakar so narodni socialisti naskočili hiše in se je vnel boj mož proti možu. Policija je morala nastopiti z oklopnimi avtomobili. Kaj so imeli narodni socialisti iskati v popolnoma delavski četrti?

V Berlinu je bilo nekoliko boljše, a so tudi mrtvi in ranjeni. Marsikje so bile postavljene barikade. Do spopadov je prišlo tudi v vseh drugih večjih krajih Nemčije in so uspehi prav povoljni. Škoda, da še ni točne statistike o preteklih dneh, da bi mogli navesti točno število mrtvih in ranjenih. In Nemci se prištevajo med najkulturnejše narode! Še ena nedelja jim je na razpolago, ki gotovo ne bo manj krvava od pretekla. Za to nedeljo pa pride dan odločitve za nemški narod.

Pogodba o sodelovanju. V Lozani se diplomati niso razgovarjali samo o reparacijah, ampak so sklepali tudi medsebojne pogodbe. To je najlažje mogoče na takšnih konferencah, kjer so vsled velikega števila udeležencev težje ugotovijo medsebojni poseti in stiki. Francija in Anglija ste se v Lozani zblizali in sklenili pogodbo o medsebojnem zaupanju in sodelovanju. Pogodba vsebuje več točk in pravi: V soglasju s smislom pravil Društva narodov nameravata izmenjavati svoje naziranje v popolni odkritosrčnosti ter se medsebojno obveščati o vseh zadevah, za katere izvesta, v kolikor so po svojem izviru slična vprašanju, ki je bilo sedaj tako srečno urejeno v Lausanni. Obe državi nameravata skupno in z drugimi delegacijami vplivati v Ženevi, da se reši razorožitveno vprašanje na način, ki bi bil primeren za vse v poštev prihajajoče države. Sodelovati hočeta skupno in z drugimi zainteresiranimi državami pri skrbni in praktični pripravi svetovne gospodarske konference. Do zaključka nove trgovinske pogodbe se bosta obe državi izogibali vsakršnim ukrepom, ki bi nasprotovali medsebojnemu koristim. Prva točka govori o sporazumu o reparacijah in vojnih dolgovih. Tukaj so se upniki Nemčije zavezali, da ne bodo podpisali lausannske pogodbe, dokler se zadovoljivo ne uredi njihovi odnošaji z njihovimi lastnimi upniki. Če do te ureditve ne pride, postane pravni položaj vseh držav zopet tak, kakršen je bil pred Hooverim moratorijem, in nemški upniki se bodo morali vnovič sporazumeti o tem, kaj naj store. S to pogodbo je zadovoljna i Italija i Amerika, dočim Nemčija za njega ni povsem navdušena, ker se spravljajo v zvezo reparacije in vojni dolgovi.

DOMAČE NOVICE

Mogočna cerkvena in ljudska slavnost v Ločah.

Izklesana Jepa, gozdovi in polja ob veselim Baškem jezeru so bili samo okvir okrog slovesno ubranih dni, ki smo jih doživeli ob prvi sv. maši č. novomašnika dr. Janka Mikule.

Veselili smo se tistega dneva, ko je posvetil g. knezoškof na praznik apostolov Petra in Pavla med drugimi diakoni tudi enega iz naših vrst v duhovnika Gospodovega. Že isti dan, ko je bil zanj in za nas vse tolikega pomena, je prišel novomašnik med svoje domačine, iz katerih ga je Gospod izbral za svojega apostola in svečenika.

Resno smo se pripravljali na veliki dan. Saj nam je g. primicijant v lepem pismu, naslovljenem na vse vernike domače župnije, pojasnil pomen mašniškega posvečenja in nove sv. maše ter nas povabil, da se skupno pripravimo na lepo slovesnost, ki je nismo v naši župniji doživeli že nad osemdeset let. Zato se naše priprave niso izgubljale v prevelikih zunanostih. Preprosto smo krasili. Saj je vsa naravna lepota naših krajev lepa in dovolj zgovorna, da ni treba ničesar dodati! Tem bolj smo se pripravljali na znotraj. Večer za večerom smo napolnili mogočno župno cerkev in poslušali nagovore g. novomašnika, v katerih nam je govoril o bistvu in jedru krščanstva, o sveti daritvi in zgodovinskem postanku sv. maše, kakor je danes. Končno je nas vse, ki smo po krstu postali „izvoljen rod in kraljevo duhovstvo“ povabil, da združeni z njim darujemo sv. daritev in prejmemo božji kruh.

Odhajali smo iz razsvetljenega svetišča v zbranosti in pričakovanju prihodnjega dneva, ko nas presenetijo naši idealni fantje iz celovških šol z vsebinsko globokim prizorom „Luč in tema“. Temna noč je obrnila vso pozornost ljudstva na majhen plamen, okrog katerega so stali fantje, razdeljeni v zbor luči in zbor teme. Nemirno je gorela luč in v temo noči se je zaril proseč krik mladih ljudi po luči. Tema vse

povsod, v nas in okrog nas, v družini naši in ljudstvu. Mi pa hočemo luči! Luč ljubezni, pravice in resnice! Luč zmaga nad temo. Poslanec božji, duhovnik-novomašnik prinese pravo luč. In vsi fantje prižgejo svoje lučke ob svetem ognju mladega svečenika in se združijo v mogočen kres, da bi bila luč od zemlje do neba. S himno „Povsod Boga“, z nekaj domačimi in religioznimi pesmimi so zaključili domači pevci in pevci visokošolci posrečeni prizor srednješolcev, ki je razodeval toliko zdravega in močnega hotenja.

Praznik farnega patrona sv. Urha je bil dan, ki ga je naredil Gospod. Kljub delavniku so prihajali ljudje v izredno velikem številu. Saj je nova maša med nami nekaj zelo redkega.

Slovo od rojstne hiše je bilo ganljivo. Oče in mati pokrižata sina in prosita blagoslova. Deklamacija Abujeve Tekle, nagovor g. župnika Koširja sta izrazila novomašniku naše veselje in voščila. V sprevodu smo šli k župni cerkvi. Molitev pa nas je spremljala.

Komaj se postavimo na sejišču pred cerkvijo, ko stopi iz avtomobila prevz. knezoškof ljubljanski, g. dr. Gregorij Rožman, koroški rojak in naš slovenski škof. V ubranih besedah ga pozdravi domači župnik, č. dr. Ogris, nato pozdravi tudi č. novomašnika in mu izroči trnjevo krono iz Svete dežele, prepleteno z rožami kot simbol duhovniškega poklica.

Slovesna je bila sv. daritev. Vsa šolska mladina, duhovniki in mnogi verniki so skupno v pevskem zboru odgovarjali č. novomašniku pri sv. daritvi. To nas je spominjalo na slovesno bogoslužje prvih kršč. stoletij.

Po evangeliju je pridigoval prevz. knezoškof Gregorij. Govoril je o trojni oblasti duhovnikov, o oblasti blagoslavljanja, darovanja in odpuščanja grehov, ki jo dobi pri posvečenju v mašnika. Tako domače in tople so bile njegove besede, da bi ga bili še dolgo poslušali. Pa v veliko veselje mnogih tujcev in del letoviščarjev, ki niso razumeli slovenske pridige, a so samo iz prijetnega glasu in prikupljive geste slutili lepo vsebino, je vpletel prevz. nekaj nemških stavkov in pokazal glavno nalogo duhovnikov — da opravlja sv. daritev. In zopet je nadaljeval in končal v domačem jeziku.

Drovali smo združeni z novomašnikom. Pokazali smo to, ne samo v molitvi, ampak tudi pri daritvenem obredu, katerega se je udeležilo razveseljivo število domačinov in tujcev. Še dolgo po zaključku so se vrstili verniki k novomašniku, da jih blagoslovi.

Duhovniki, sorodniki, prijatelji in znanci novomašnikovi so se zbrali pri g. Schnablu k obedu. Vse je bilo lepo pripravljeno. Med obedom smo slišali nekaj lepih govorov in deklamacij. Tudi veselega petja ni manjkalo. Kmalu so se razšli gostje, polni lepega veselja in velikih misli.

Blagoslovljena mati, ponosna družina, srečna župnija, zdravo ljudstvo — po duhovniku, ki je zrastel iz njega. Močan narod, ki ga Gospod blagoslavlja in vodi po svojih duhovnikih skozi zemeljski nered v večnemu redu in harmoniji. Bogatejše je ljudstvo, bolj odporno in silno, ker raste po svojih svečenikih iz zemlje proti nebu!

Enostavno. Pri nas je že takšna navada, da se hoče vse primanjkljaje podjetij kriti z znižanjem mezd ali pa z zvišanjem pristojbin. Varčevanje pride šele na zadnjem mestu v poštev. Že smo pisali, da namerava poštna uprava zvišati pristojbine, da pokrije svoj primanjkljaj. Dosedanja zvišanja niso imela željenega uspeha, ker si je pač vsak dobro premislil, preden je kaj pisal. Poštni promet je nadoval. Saj tudi naše poštne pristojbine niso v nikakem razmerju s pristojbinami v sosednjih državah, kakor ni naravno razmerje pri drugih potrebščinah. Že s 1. avgustom se zvišajo poštne pristojbine. Dozdaj smo frankirali pismo z 20 g, zanaprej pa bo treba nalepiti znamko za 24 g, to je 20 odstotkov več. Za pismo do 250 gramov plačujemo zdaj 30 g, zanaprej pa bomo morali plačati 36 g. Dopisnico bo treba frankirati z 12 g. Zelo pa se zviša priporočnina, od 30 kar na 50 g, za inozemski promet od 60 na 70 g. Frankatura za tiskovine nižje teže ostane, splošno pa se zviša za 20 odstotkov. Za 20% se podraži tudi telefon. Nai

bi poštno upravo posnemali uradi in druga podjetja, pa bomo še prej šli k vragu kakor tako. Pri takšnih stvareh se je treba ozirati na kupno silo naroda in ne samo hladnokrvno računati.

Dnevi sodalov marianistov. Kakor smo se dogovorili, se snidemo letos v Wolfsbergu, Mariahilf pri Guttaringu in v Spittalu. V Wolfsbergu dne 25. julija (ponedeljek) popoldne v župnišću: okrog pol 8. izvencerkveno zborovanje; 26. zjutraj ob pol 8. cerkveno zborovanje z mašo, skupnim obhajilom, priložnost za spovedovanje. Na isti način se vrši sestanek v Mariahilf pri Guttaringu dne 27. in 28. julija (sreda, četrtek) in v Spittalu dne 9. in 10. avgusta (torek, sreda). Kongregacijske knjižice, znake in svetinje je vzeti s seboj, po možnosti tudi pesmarico „Fahrende Scholaren“. Častita duhovščina in gg. bogoslovci so prisrčno vabljeni. Dnevi sodalov se vršijo ob vsakem vremenu. Na veselo svidanje! Nos cum Prole pia benedicat Virgo Maria!

Kose znamke „Zwei Tauben“ se kupijo pri V. Zwicku v Pliberku. Kose so izborne in so dosegle na tekmi koscev v Šmilhelu dve nagradi. Prepričajte se sami in nabavite si jo. Žal vam ne bo!

Žihpolje. (Landbundovski župan odstavljen.) Po slučajih, ki so nam znani iz Šmarjete v Rožu in drugih občin slovenskega ozemlja, bi mogli trditi, da niso vsi landbundovski župani dobri upravitelji občinskega denarja. Danes imamo beležiti nov slučaj poneverbe občinskega denarja. Že od leta 1921 je županoval pri nas Josip Goričnik, kmet na Golšovem. Tudi letos je bil zopet izvoljen za župana. Nesreča pa je hotela, da je prišlo v občinski svet tudi nekaj Slovencev, ki so pograbilili govorice, ki so se že dalj časa potihoma širile o nerednostih v občinskem gospodarstvu, ker pač nikdar ni bilo denarja v občinski blagajni, ter se začeli zanimati za občinsko blagajniško knjigo. Poklicali so revizorja deželne vlade, ki je ugotovil, da manjka v blagajni točno 5505,19 S. Manjkajo pa tudi priloge, ki so za kontrolo in pošteno denarno poslovanje nujno potrebne. Vlada je g. Goričnika takoj odstavila. V teku 14 dneh je bil manjkajoči denar že v blagajni. Poneverbe segajo seveda veliko let nazaj. G. Goričnik je slabo gospodaril; posekal je gozd in kolikor to ni zadostovalo, je polagoma jemal iz občinske blagajne. Velika krivda pa zadene tudi občinske revizorje, ki so morali biti pač zelo površni ali pa so Goričniku preveč zaupali. Tako so slovenski občinski svetniki javno razkrinkali že drugi slučaj poneverbe občinskega denarja po landbundovskih županih, o drugih slučajih pa se že nekoliko šušlja. Slovenci smo za pošteno občinsko upravo! Pri novi volitvi župana je bil izvoljen Josip Brat, p. d. Kometar.

Škofice. (Nemško petje v cerkvi.) Prijatelje otrok se hvali v „Kärntner Tagblattu“ o 3. julija, da je bil zelo presenečen, ko je slišal, kako so slovenski otroci peli v cerkvi nemško mašo. Obenem ugotavlja, da znajo otroci, če tudi so slovenskih staršev in je njih domač jezik slovenski, čisto in jasno izgovarjati nemško besedo. To kaže, da so slovenski otroci inteligentni in da imajo talent za jezike. Bolj pravično in naravno bi pač bilo, če bi se učili otroci slovensko petje. Gotovo bi tudi Bog z večjem dopadanjem gledal na naše otroke, če bi s srcem in umom peli v domačem slovenskem jeziku kakor pa v nemškem brez uma in srca. To zna tudi gramofon. Svetovali bi prijatelju otrok, da naših otrok ne izneverja, da se ne bodo morali radi njega zagovarjati pred Bogom zaradi prestopka četrte in osme božje zapovedi, on pa naj se spomni Zveličarjevih besed: Kdor od teh malih enega pohujša, bi mu bilo boljše, da se mu obesi mlinski kamen na vrat in se potopi v globočino morja! Mi smo doslej mislili, da nam je cerkev bolj pravična kakor šola, zdaj pa vidimo, da se je šoli tudi pri nas pridružila cerkev. Da bomo potrkali radi tega tudi še kje drugje, je umljivo.

Št. Janž—Rute. (Divji lovec.) Če ne veste, kdo je divji lovec, vam povemo, da je oni, ki strelja divjačino v tujih lovskih revirjih brez dovoljenja, namreč brez lovske karte. Je ta šport sicer že nekoliko popustil, vendar se še najdejo taki ljudje. Lovska tatvina se prav strogo kaznuje. Skoro nič ni razlike, če ubiješ človeka ali srnjaka. Večkrat se ovadi koga lovske tatvine po nedolžnem. Tak slučaj se je zgodil tudi pri nas. Pa so prišli trije orožniki v

Rute in zaplenili pri nekem kmetu 2 puški. Na vprašanje, kdo je še divji lovec, je mutec pokazal na soseda. Sledila je hišna preiskava, a posestnik se je mogel legitimirati z orožnimi listi. A so ga kljub temu gnali in na samem v gozdu pritiskali na njega, naj pove, koliko srnjakov je že ustrelil. Nedolžen človek se pač ne more udati prigovarjanju, ampak povedati more samo dejstva. Tam v tistem gozdu je bila nato izrečena usodna beseda, da mora posestnik v zapor. Sledili so zapisniki in štiridnevni preiskovalni zapor, priče so romale v Borovlje in nazadnje se je moralo kazensko postopanje ustaviti, ker se je izkazalo, da ga ovaduh ni ovadil radi zadeve kot takšne, ampak narodnega sovraštva. Omeniti moramo končno, da posestnik nemščino samo lomi, da pa nobeden od orožnikov ni hotel se posluževati svojega slabega znanja slovenščine. Če pojde tako naprej, bodo povsod potrebni tolmači. Ljudstvo je vsled postopanja orožništva z domačinom skrajno razburjeno in želi, da se pusti ljudi pri miru, ako niso dokazana kazniva dejanja. Posestnikom teh krajev pa bi priporočali, da vzamejo prihodnjič, ko se bo lov zopet oddajal v najem, lov sami. Le tako se bomo ubranili šikan. Za divjačino bo skrbelo domače ljudstvo še bolj in bo tudi pri škodi po divjačini bolj gledalo na kmeta.

Sele. V 26. številki ste Vi priobčili dopis o strelnih vajah v Košuti. Opozorilo se je nas, da so smatrali nekateri krogi ta dopis kot gonjo proti naši vojski. O tem seveda ni govora. Vi ste povedali samo modrovanje marsikaterega kmeta v naši okolici. Mi nismo proti vojski, pač pa proti nepotrebnemu streljanju, ker se s takim streljanjem ničesar ne doseže in tudi za izvežbo vojaštva ni neobhodno potrebno. Vojska je to dokazala. In če so kmetje modrovali proti streljanju, so hoteli izraziti s tem svoje miroljubno in protivojno naziranje. Zato je kritika kmeta, ki misli, v tem smislu popolnoma upravičena. Drugače pa vsa čast naši vojski, ki se prav dobro postavi pri procesijah in paradah.

Drveša vas pri Pliberku. (Nesreča.) Šele 24 let je bil star Brukarjev Pepej. Kdor ga je poznal, ga je radi njegovega mirnega in prijaznega vedenja rad imel. Toda nenadoma je preminul. Delal je v opekarni pri Štihu in komaj je zjutraj prišel na delo, je prišel v dotik z električnim tokom tako nesrečno, da ga je ubil. Našli so ga mrtvega. Žalostna novica se je kmalu raznesla in vse globoko ganila.

Škocijan v Podjuni. (Razno.) Prvo letošnje polletje nam ni prineslo posebnih izprememb. Imeli smo dozda 11 porok. Novo gospodinjso so dobili pri Grajfu, pri Kosu v Vogljah, pri Jarcu v Straži vasi in pri Rušu v Samožni vasi. Križgova hiša v Vogljah je dobila novega gospodarja in gospodinjso. Povodnov Motel je rekel, da si noče sam postiljati in ravnotako je dejal Zrnov žagelj Anton Polzer in si vzel za ženko Becljevo Lenko na Metlovi. Iz Pariza v državi Illinois, onkraj velike luže, iz Amerike je prišel na obisk v Peračijo k svojemu bolnemu očetu posestnik premogovnikov France Kern. Rekel je, da noče za ženo Američanke, ampak škocijansko dekle poštene Jarmakove hiše v Srčah. In Štefka je rekla: Zbogom Dunaj, v Ameriko odjadram! Vsem novoporočencem veliko kripo sreče in božjega blagoslova! — Krstov imamo doslej 18, mrličev 11. Svoj dom in družino je zapustil Miha Gomernik na Žamanju, Peračijani so prinesli v Škocijan drugo za drugim: Lovrenca Voštar, inteligentnega posestnika Vajncerlove hiše pri Trušnjah, očeta g. profesorja dr. Ignacija Voštar v Kočevju, in 83 let starega Kernovega očeta, najemnika Knezove žage v Peračiji. Oba v gledana, spoštovana in poštena krščanska moža sta imela lepe pogrebe. — Pred ognjem smo imeli čez pol leta zlati mir. Hudobna roka pa je zanesla 17. junija hišo pri Haucmanu in po nemnosti — dekli kot nevesti so streljali v slovo — je pogorel dne 26. junija velik posestnik Plešovnik na Lancavi popolnoma.

Bilčovs. (Čas žetve.) Zopet je prišel čas žetve in veselo stopamo dnevno zgodaj zjutraj na naše njive, kjer se nam klanja polno klasje. Lahko rečemo letos, da nam je bilo nebo milo, ker nas je obvarovalo pred točno in nevihtami. Z ržjo smo prav zadovoljni, samo da je dozorela letos nekoliko pozneje, da bomo komaj poželi, ko bo že čas za setev ajde. Tudi vsa pomladna žita prav dobro kažejo. — Seno pa ni izpolnilo naših lepih upov. Krme bo zopet pri-

Keine Experimente beim Waschen!

Das seit 25 Jahren bewährte Persil bleibt immer unverändert in Güte und Leistung. Auf je 25–30 Liter Wasser kommt 1 Paket. Lösen Sie Persil stets allein und kalt auf. Kochen Sie die Wäsche nur einmal eine Viertelstunde und spülen Sie erst warm, dann kalt. Wenn Sie so waschen, werden Sie es nie mehr anders machen. Der gute Erfolg überzeugt Sie.

Persil

Ihr treuer Helfer allezeit

manjkovalo. — Čebelarji so tudi prav zadovoljni s svojimi čebelicami. Rojev je bilo obilo; res so bili bolj pozni, a so zelo dobro delali in dali tudi že precej medu. Če nam da tudi ajda še kaj, potem smemo reči, da letošnje leto ni slabo.

Krčanje. (Poroke.) Na god bl. Heme je novi župnik prvič vezal pare in sicer kar tri obenem. Govorilo se je celo že onstran Drave o petih, a je bilo premalo korajže. Vzela je kmetica vdova 24letnega fanta z gore dol. Pridružila sta se še dva para, ki sta bila cvetočo pomlad življenja zamudila in hitita popraviti še pred zimo. Kmet vdovec je pripeljal Strmnikovo Lizo, pridno ženo od meje iz klosterske fare. Eno zvezo je župnik na god sv. Lekša cerkveno potrdil. Kakor se govori, se pripravljajo tudi še drugi pari. Da bi le dobra volja na zimo ne zmrznila! Na opomine čujemo vedno staro lajno: Ni denarja, ne obleke — namreč nove in lepe. Ljudje so vajeni več misliti na postransko, na ženitnino, nego na bolj važno, potrebno poroko, na sv. zakramente. Ženitnino so imeli 3 pari skupaj pri Mežnarju. Tele in svinja sta šla pod nož, da so svatje in gostje en dan in eno noč dobro živeli. Bilo jih je tesno polna hiša. Gostilničar je bil dobre volje. Pustirški godeci so venomer pihali na godala in neutrudno je mož narekoval vmes pozdrave, izreke in šale. Glasen smeh se je slišal, kadar je izustil kako debelo.

Kotmara vas. (Smrt.) Zelo nas je presenetila nepričakovana vest, da je preminul v najlepši moški dobi, v dobi, v kateri ustvari moški največ dobrin človeštvu, v 43. letu starosti, Kristijan Lajčaher, p. d. Marinjak v Kotmari vasi. Za njim žaluje vdova in 6 otrok, žalujemo pa z zaostalimi družinskimi člani tudi vsi kotmirški Slovenci, ker Marinjak je stal v prvih vrstah našega kulturnega delovanja in bil svojčas tudi prvi občinski svetnik naše stranke. Zelo je trpel, ker vsled daljše bolezni ni mogel več sodelovati pri našem pokretu. Na duhu še vedno čil in mlad, je dal našemu gibanju marsi-

katero dobro misel. Bil je tudi zvest naročnik našega lista in Mohorjeve družbe. Njegov pogreb se je vršil dne 19. t. m. Zaostalom njegovim naše najiskrenejše sožalje, on pa naj počiva v miru!

Marija na Zili. (Smrt.) Pred tednom smo izgubili radi svoje delavnosti in poštenosti daleč znanega Nohbarjevega očeta iz Trdanič. Smrt je nastopila nepričakovano, zadela ga je namreč možganska kap. Nekaj ur pred smrtjo je še pri nekem sosedu vasoval in bil še zelo dobre volje. Nohbarjev oče je bil še stara kmet-ska korenina. Rad nam je pripovedoval o Francozih in starih časih, mladino po včasi prav pošteno okregal; je pač gotovo zaslužila. V mladih letih je bil cerkveni pevec in nam naklonjen. Pozneje pa ni bil več našega mišljenja in kot tak je moral spoznati, da so le pravičnost in domoljublje sigurni stebri občestva. — (Šola.) Žalost mora obiti opazovalca naših šolskih razmer in naše šolske mladine. Prišli smo že tako daleč, da otroci, ki so končali ljudsko šolo, ne znajo ne domačega maternega ne tujega nemškega jezika, ki je pri nas učni jezik. Kriva je tega seveda samo šola, v glavnem učiteljstvo, ki dela po navodilih Heimathunda, zakaj naši otroci niti ure ne slišijo domačega jezika. Neki član krajnega šolskega sveta se je celo tako daleč predrznil, da je predlagal, da se proglasi naša šola za nemško. Tako daleč pa vendar še nismo. Zanimivo pa je, da je bil to pristaš socialdemokratske stranke. Popolnoma je pri njih pogrešen nauk o enakopravnosti. Bi jim že svetovali, naj se bolj poglobijo v teoretični in praktični socializem, če se že hočejo imenovati socialiste. Zahtevamo pa tri slovenske ure na teden, kakor je bilo to za časa učiteljstva g. Ellerja in pa Bernolda. — Na šolskem polju imamo ja vse pravice, vsaj tako zatrjuje nemški tisk. V resnici pa se ne uči niti latinica, ki se je poslužujejo vsi kulturni narodi — razen nemškega — da je našim otrokom črpanje znanja iz v latinici pisanih knjig popolnoma nemogoče. Takšne šole pač ne morejo vzgojiti dobrih državljanov. Saj je znano, da se celo v popolnoma slovenskih gorskih šolah poučuje latinica šele v zadnjem šolskem letu in še tedaj z gotovo nevoljo.

Velika vas pri Št. Jakobu v Rožu. (Novi zvon.) Že od svetovne vojne je sameval v stolpu naše cerkvice mali zvonček in pričakoval zaželenega bratca. Vendar je dne 10. t. m. napočil dan veselja, ko nas je med grmenjem topičev pozdravil zopet novi zvon. Bil je to za našo vas slavnosten dan, ki nam ostane v stalnem spominu. Krasno okinčana cerkvice je glasno pričala, da še živi v naših fantih in dekletih močna vera in požrtvovalnost. Pretresljive besede č. dekana in lepe deklamacije naših vrlih deklet so do srca segale vsem navzočim. Vsa čast gre našem odboru, da je izvršil težko nalogo v času, ko nas tlači gospodarska kriza. Hvala tudi vsem, ki so darovali in pripomogli, da nas bo novi zvon zopet spremljal na vseh naših potih sedanjih dni. Saj On, ki vlada vse, bo naklonil obilo plačilo.

Koroške novice. Obisk koroških letovišč in jezer je letos baje dosti dovoljen. Letovišča so povečini znižala cene, vendar so v Vrbi še vedno tako visoke, da se morejo posluževati letovišča samo zgornji desetstisoči, ki sicer še ne dosega plač, ki jih navajamo na drugem mestu, vendar zaslužijo za naše razmere neprimerne vsote. Na Koroško prihajajo predvsem Avstrijci, iz drugih držav pa prihaja malo gostov, ker so težkoče radi denarja. — Celovško zvezno gimnazijo je obiskovalo preteklo šolsko leto 1003 dijakov, od teh 222 dijakinj. Razredov je bilo 31. Maturiralo je letos 80 kandidatov. Profesorjev je bilo 69 in 7 šolskih slug. Novo šolsko leto se prične 20. septembra 1932 s šolsko mašo. — Podpiranih brezposelnih smo imeli dne 9. t. m. še vedno 9595. Število se je v enem tednu skrčilo samo za 376. — V Celovcu imamo ta teden cirkus Holzmüller. Vročina in pomanjkanje denarja stoje v znamenju obiska. Pokrajinsko mesto Celovec ni zmožno, da bi zadovoljilo večji cirkus, zato bodo prihajali v bodoče samo manjši, ki pa za večjimi ne zaostajajo dosti. — Papirnica na Reberci je odpovedala vsem delavcem in bo ustavila svoj obrat. S tem bo okolica zelo prizadeta, ker ne bo več mogoče prodati lesa, ker ne bo več

vožnje in tudi delavci ne bodo več zaslužili. To je naravna posledica naše gospodarske politike. — Pri Vogrčah so cigani ukradli nekemu krojaškemu pomočniku 80 S. Ciganki sta romali v špehamro. — V Št. Lipšu pri Mostiču je 10. t. m. gorelo v teku dveh mesecev že 4krat. Tokrat je pogorela Matnerjeva hiša in gospodarsko poslopje. — Razpisane so naslednje trafike do 30. t. m.: Otok (letni čisti dohodek 827 S), Djekše (31 S), Št. Tomaž pri Celovcu (515 S). — Novomašnik Mohor Picej je nameščen kot kaplan v Dobrli vasi. Kaplan Thurner je bil premeščen v Pliberk; za provizorja v Št. Jurju na Vinogradih je bil imenovan kaplan Jank; župnik Košir na Žihpoljah bo sooskrboval župnijo Golšovo. Bolezenski dopust sta dobila župnik Kovač in kaplan Fertala. — V Nemčiji so 31. t. m. državnozborske volitve. Tujskoprometni uradi bodo proti plačilu 25 S pobasali rajhovske volilce v avtomobile in jih peljali k volitvi, potem pa zopet nazaj na Koroško. Zdi se nam, da to malenkostno število letoviščarjev ne bo odločevalo o usodi Nemčije. — Edvard Warum, mesarski pomočnik v Ledincih, je napravil morjstrski izpit. — Za nadučitelja v Skočidolu je bil imenovan Oto Tarmann in za nadučitelja na Gozdnanjah Kurt Just. Za učiteljico v Grebinju je imenovala deželna vlada Hildo Poš. — Samostansko gimnazijo v Št. Pavlu je obiskovalo od 187 dijakov 5 Slovencev. Ti so se samo vpisali za Slovence, ni pa gotovo, da so to zavedni Slovenci.

Škocijan v Podjuni. (Tujski promet.) Po dolgem spet nekaj novic od nas. Na obali našega Klopinskega jezera nastaja vedno bolj živahno gibanje. V petih letih je bilo pozidanih na severni in zapadni strani 12 hiš. Veliko škocijanskih, klopinskih in selskih posestnikov je napravilo za tujce čedna in udobna stanovanja. Investirani visoki kapital se obrestuje, ker prihaja leto za letom zmiraj več tujcev, posebno Dunajčanov, ki so bili lani, so se po večini vrnili in prignali s seboj tudi druge, posebno pdkar je živahna reklama na dunajskem in graškem tramvaju postavila Klopinj in okolico v najlepšo luč. Je pa tudi lepo pri nas. Divna okolica, krasna kopel v jezeru, voda ima do 27 stopinj, lepi izprehodi po gozdovih, prijazna in točna postrežba po gostilnah, ne predrago, povrh še za tujce vsako nedeljo nemška pridiga. Stvar božja, žejna na duši in potrebna na telesu, kaj si še več želiš? Ako bi imeli angeljci telesne potrebe, v Škocijan in na Klopinsko jezero bi prišli na „somerfriš“.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjarstvo.

(Konec.)

Kakšno sadje naj gojimo?

Povsod se da opazati, in to je zelo napačno, da se sadi preveč moštnic, v prvi vrsti moštnih hrušk. Že sedaj pridelajo posamezni kmetje ob dobrih letinah preveč mošta, da jim primanjkuje sodov. Radi tega so bile že lani cene hruškam moštnicam samo 3 do 7 g za kg. V prihodnjih letih imamo pričakovati ob dobrih letinah še slabše cene, ker bo doraslo še veliko drevesc, ki še sedaj niso rodila. Ker se mošt pije večinoma le na deželi in še tu gostilničarji rajše točijo pivo, katerega pivec več prenese nego mošta in torej gostilničar več zasluži, ga sadjar ob dobrih letinah težko vnovči.

Veliko več porabi jabolk mesto in sicer v obliki svežih jabolk in v obliki marmelad. Sveža jabolka gasijo žejo, so zdrava, ker vsebujejo precej vitaminov in pospešujejo prebavo. Cene jabolkam so sicer različne, a že navadno marmeladno blago doseže navadno boljše ceno nego mošt. Lepo blago dobrih namiznih vrst pa doseže dva do trikrat višjo ceno.

Medtem ko pridelamo v Avstriji mošta že sedaj preveč, se še vedno uvaža velika množina jabolk. Hvale vredno je, da bo vlada v teh dneh z naredbo popolnoma prepovedala uvoz sadja, ki se pridelava doma. Omejen uvoz bo dovoljen samo s pristankom ministrstva. Tako se bo mogoče lažje iznebiti našega boljšega blaga in s primernejšo ceno.

Najmanj uvažujemo pri nas potrebo po češpljevih nasadih. Radi tega je Avstrija lani uvozila 1700 vagonov češpelj iz Jugoslavije. Ta visoka številka nam kaže, da avstrijsko

kmetijstvo še dolgo časa ne bo moglo kriti konsumna češpelj z domačim pridelkom, in da bomo češplje v večjih množinah lahko prodajali. Pogoj je seveda, da sadimo vrste, ki imajo debel sad.

Koroška še tudi ni v položaju, da bi mogla preskrbeti koroška letovišča z domačimi češnjami. Za prodajo pridejo v poštev debele trde vrste, ki lažje prenesejo prevoz. Sladke in mehke so samo za domačo porabo. Pa tudi za domačo porabo sladke češnje niso kaj prida, ker so za kuhinjo neporabne. Z gojitvijo češenj bi se morali gorjanci še v večjem obsegu baviti nego poljanci, ker v gorah pozno dozore, tedaj v času, ko je nastopilo že pomanjkanje češenj. Dosegli bi boljše cene za svoje blago.

Omeniti je treba tudi saditev breskev. V krajih, kjer so nekdanj uspevali vinogradi, naj se pojavijo mesto teh breskovi nasadi. Ob pridelovanju v večjih množinah se bodo kupci gotovo našli.

Tudi marelice (aprikoze) so dobro tržno blago. Pri nas jih žal večinoma niti za domačo porabo, za vkuhanje, nimamo, čeprav je marelica ob solčnih stenah jako hvaležno drevo, ker skoraj redno obilno rodi.

Če sad prodamo, nam gotovo več nese nego trta, ker se lažje in dražje proda kot grozdje. Tudi ni marelica tako podvržena kakšni posebni bolezni kot brajda.

V toplih in zavetnih legah se tudi pri nas marelica lahko sadi na prostem. V tem ali onem letu uniči na prostem cvet sicer slana, ali skoraj nikoli vsega, da vsaj nekaj rode tudi v letih s slano ob času cvetja. Običajno pa obilno rode, če je zemlja dobra in če ji pomagamo še z gnojem.

Devizna zapora. Glavni odbor je sprejel naredbo o devizni zapor inozemskih dolgov. Gre se za finančne dolgove v tuji valuti napram inozemskim upnikom, v prvi vrsti javnih korporacij, nadalje za dolgove, za katere so bili izdani titresi, obveznice z določenim zlatim razmerjem. Končno gre za plačilo obresti in za vse zasebne dolgove, o kolikor se nanašajo na posojila. Ker je Narodna banka s 23. junijem začasno ukinila dodelitev inozemskih plačilnih sredstev, se je morala uvesti devizna zapora, da se zaščitijo inozemski upniki. Naredba je že stopila v veljavo. Gre se pri tem samo za prehodne uredbe. Pri Narodni banki se ustanovi poseben sklad, v katerega bodo plačevali dolžniki obresti in odplačila v naši valuti. Upnik more vplačani znesek uporabljati v okvirju deviznih predpisov, če se s tem zadovolji, namreč za plačila v Avstriji. Ta sklad bo upravljala Narodna banka v sporazumu z inozemskimi svetovalci. Naši dolžniki bodo morali sicer vplačevati v šilingih, a upnik bo dobil svoj denar v valuti, v kateri je denar posodil, šele tedaj, ko bodo dosegla vplačila v klirinškem prometu v državi upnika vsoto, ki je potrebna, da se morejo izravnati vplačane vsote. To je nekak moratorij za inozemske dolgove.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V mestnem svetu v Kasslu v Nemčiji so bili vsi nar. soc. mestni svetniki pretepeni, ker je izrekel eden besedo „pomiloščeni kaznjeneč“. Da se rabijo takšni izrazi, sta kriva narodno-socialistični in socialdemokratski tisk. Žurnalistika teh strank je dosegla najnižjo stopnjo dostojnosti. V enem samem članku v „Arbeiterwille“ čitamo poleg drugih naslednje nedostojne izraze: Dreckbande, Gelichter, Pest, abortfarbene Knüppelgarde, Nazibanden, dreckbraune Hemden, verbrucherische Elemente, abortfarbenen Strolche itd. Nič manj izbirčen v svojih izrazih ni nar. soc. tisk. Bomo o priliki prinesli kakšno cvetko žurnalistike te stranke. Zato se ni čuditi, če so nasprotstva tako ostra.

Obleko po meri dobite poceni in dobro izdelano pri Leopoldu Piceju, krojaču v Sinči vasi. 98

Iščem službo kot **ORGANIST** in **PEVOVODJA** na slovenskem Koroškem. Najljubša bi mi bila poleg tega služba v župnišču, prevzamen pa tudi v bližini farne cerkve mesto predelavca ali gospodarja, oziroma upravitelja. Ponudbe je nasloviti na upravo lista. 99